

NOORD-BRABANDER.

Staat- en Letterkundig Dagblad.

DICERE VERUM, QUID VETAT
HORATIUS.

ABONNEMENTS-PRIJS:

Voor de Stad, /12 --
Fracen -- -- -- 14 --

(Verschijnende driemaal ter week: Dingsdag, Donderdag en Zaterdag.)

ADVERTENTIE.

10 Cts. de regel,
behalve 35 cents zegel.

NEDERLAND.

De Graaf Liedekerke de Beaufort, onze Zaakgelastigde bij het Pausselijk Hof, is op zijn landgoed nabij Brussel aangekomen, om zich vandaar, onverwijld, naar 's Hage te begeven, ter medebehandeling der Concordaatsaangelegenheden tusschen ons Kabinet en den H. Stoel.

— Behalve de Militaire benoemingen, onlangs vermeld, worden nog opgegeven die van den generaal-majoor Dumonceau tot generaal der kavalerie, die van den kolonel Gantois tot kommandant der 1ste brigade kavalerie, die van den kolonel van Gagern tot kommandant der 2 de brigade kavalerie, en die van den kolonel Voet tot kommandant van de 1ste brigade der 1de divisie.

ARNHEM, 23 Junij. Gisteren avond laat arriveerden alhier, onder de namen van graaf en gravin van Buuren, HH. KK. HH. de prins en prinses van Oranje. Na nachtverblijf gehouden te hebben, vervolgden zij heden morgen ten 8 ure hunne reis over Emmèrik naar Ems.

— Den 10. dezer heeft te Wirdum, gemeente Loppersum, een verschrikkelijk voorval plaats gehad. Een meisje van 11 jaren heeft een aan hare oppassing toevertrouwd kind, 2 jaar oud, gesmoord, zoodat hetzelfde aan de gevolgen daarvan is overleden. De ouders van dit kind, E. K. Bolt en vrouw, boeren arbeiders, waren buiten 's huis werkzaam. Men verneemt, dat het meisje dezedaal aan den Regter bekend heeft, en zeide, dat zij dezelve bedreven zoude hebben, om van die oppassing te worden ontslagen, teneinde naar haar huis, te Appingadam, te kunnen terugkeeren, om aldaar met andere kinderen te spelen, en, gelijk zij zich uitdrukte, met noten te schieten. Verder verneemt men, dat dit meisje zich nog in gerogtelijke bewaring bevindt. Het *Journal de la Haye*, dit berigt mededeelende, voegt er bij: » M. t. weemoed merkt men op, dat in ditzelfde Arrondissement-Appingadam, binnen den korten tijd van 9 maanden, reeds vier personen een geweldigen dood zijn gestorven. »

— Het heeft Zijne Maj. behaagd alsnog tot Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw te benoemen den HoogEerwaarden Heere B. J. Gervin, Aartsprister van Holland, Zeeland en Westfriesland.

— Het heeft Hare Maj. de Koningin behaagd, den Heere J. A. Spyers, te 's Bosch, toe te staan, Hoogsterzelve Doorluchtigen Naam te doen voeren door een onder de directie van gemelden Heer te bouwen Barkschip.

KERRELIJKE STAAT.

Bij Pausselijk besluit van den 21 April 1811, thans bekend gemaakt, is de toepassing van het Magnetismus voor ongeoorloofd verklaard (*Usum magnetismi prout exponitur non licere.*) Onder het besluit, door den Roomschen Inquisitie-raad uitgovaardigd, leest men: *Approbarit GREGORIUS XVI.* [Goedgekeurd door Paus Gregorius XVI]

— Het Consistorie, dat den 21. dezer moest plaats hebben, is op nieuw tot den 17. der volgende maand uitgesteld.

— De H. Vader zal het Vatikaan na Sint Pietersfeest verlaten, om dat voor den zomer bestemd, te weten het Quirinaal, op den Hengstenberg (Monte-Cavallo), te gaan betrekken. Op Sint-Paulusdag zal de Paus, naar men verneemt, uit bijzondere devotie, de H. Misofferande in de Kerk van dien grooten Heiligen zelve opdragen, en zulks in gewoon Priestergewaad, aangezien anders Z. Heiligh. slechts driemaal in het jaar in Pausselijk habijt de Hoogmis celebreeert.

DUITSCHLAND.

Uit Weimar schrijft men, dat hertog Bernhard van Saksen-Weimar, die, eenige dagen geleden, zijn zilveren echtfest gevierd, en bij die gelegenheid treffende blijken der algemeene hoogachting ontvangen had, voornemens was, eene reis naar Tyrol te maken, en eerst in de maand September terug te keeren.

— Het regeringsblad van Napels behelst de officiële bekendmaking, dat de Paus, op speciaal verzoek van den Koning, uit aanmerking der veelvuldige wonderen, door den aartsengel Michael, gedurende den laatsten tijd, in het Koninkrijk Napels verrigt, bevolen heeft, den Naamdag van dien Aartsengel voortaan, door het geheele Koninkrijk, als een feestdag van dubbele waarde te vieren, en als zoodanig in den kalender op te teekenen.

ENGELAND.

Op den zes en twintigsten gedenkdag van den slag van Waterloo is door den hertog van Wellington, volgens jaarlijksche gewoonte, een groot gastmaal gegeven. De feestzaal prijkte met al de kostbare geschenken, waarmede onderscheiden Europeasche Monarchen dien dapperen Veldheer in der tijd hebben vereerd.

— De juiste tijd der ontbinding van het Parlement blijft nog steeds onzeker. Dagelijks ziet men de koninklijke bekrachtiging van niet minder dan honderd wetten, meestal van plaatselijk belang, te gemoet, welke gedurende deze Zitting aangenomen zijn.

De Oppositie heft luide klagen aan, wegens de onderhandsche bemoeijingen van het Hof met de aanstaande verkiezingen voor Windsor.

O'Connel is ijveriger dan ooit in de weer, om de Ieren tegen de Behoudende Partij op te zellen, en hen tot het verkiezen van Parlementsleden te vermanen, welke de voornemens der Tories kunnen helpen vrijdelen. In een door hem uitgegeven brief gispt hij ten sterkste het gedrag van diegenen onder zijne landgenooten, die bij de vorige verkiezingen tot de benoeming van den heer Bruen hebben medegewerkt, en levert hen, wanneer zij dezen weder hunne stemmen durven geven, aan den openbaren haat en de verfoeiing over,

terwijl hij voorspelt, dat geen weldenkend Iersch meisje hare hand aan zoodanige vijanden van haar vaderland en van hare godsdienst schenken zal.

— Koningin Victoria heeft, in plaats van wijfe David Wilkie, tot haren Hofschilder benoemd Georges Hayter.

— Het nu zoo goed als ontbonden Parlement heeft nagenoeg vier jaren geduurd, en dus langer dan gewoonlijk, naardien men den gemiddelden duur der zes laatste Parlementen op niet meer dan twee en een half jaar kan berekenen.

FRANKRIJK.

Men zegt, dat eerlang een veertigtal nieuwe Pairs benoemd zal worden, velen waarvan onder de leden van de Kamer der Gedeputeerden zouden zijn gekozen. De geest van oppositie, die zich sedert eenigen tijd in de Kamer der Pairs vertoond heeft, zou aanleiding tot zoodanige vermoedering hebben gegeven.

— Door het overlijden van den graaf de Cessac, is op nieuw eene plaats in de Fransche Akademie opengevallen, en wel dezelfde, die oudtijds door de beide Corneilles is bekleed. De Heer Victor Hugo wendt veel moeite aan, om den bekenden tooneeldichter Alfred de Vigny deze onderscheiding te doen verwerven.

— De Grootte Heer heeft in zijne Staten het dragen van spanbroeken en stropdassen aan de Turken verboden, en de hoogste zedigheid op 's heeren straten aan de vrouwen voorgeschreven, die voortaan niet dan Vrijdag mogen uitwandelen, en altijd zonder mannen bij zich. Ook is aan de Dames het zingen langs straat ontzegd geworden!

— De jonge Sultan is meer en meer zijn einde naderend, ten gevolge eener maagontsteeking. Reeds beginnen zijne beenen ontzettend te zwellen.

— Uit Boulogne wordt gemeld, dat de Engelschman Lillicrap, wiens in hechtenisneming, ter zake van een bij hem gevonden heisch werktuig, wij onlangs gemeld hebben, alsnu, onder policiegeleide, vandaar naar Parijs is overgebracht.

— Uit Genua schrijft men van den 14. Junij: De Graaf de Montfort (Jerome Bonaparte) is alhier uit Toscane aangekomen, en heeft zich dadelijk naar zijnen broeder, de Graaf de Surville's begeben. De Prins van Canino, die naar Rome vertrokken is, gaat vandaar zijne Familie afhalen, om mede zich met derwoerd te Genua te vestigen. Op die wijze zal weldra de geheele Napoleons-familie (op Lodewijk, Nederlands-Oudkoning, na) te Genua verblijven.

— Maltraison, het voormalig lustverblijf der Keizerin Josephine, is te koop. De veiling van den 14. Augustus plaats hebben. Het kost voor 300 duizend franken mag het niet verkocht worden.

— De zijde-fabrieken in Lyon gebruiken jaarlijks een millioen Ned. ponden gesponnen zijde. gedurende het spinnen rekenen men op een honderd verlies, dus 1,000,000 ponden zijde.

zidewormpjes geven één wigje, zoodat zij van nooden hebben 4,200,000,000 popjes. Hierbij gevraagd de wormpjes, die sterven, niet behoorlijk hebben kunnen spinnen enz. 92,400,000 popjes, geeft eene hoeveelheid van 4,292,400,000 wormpjes 'sjaars. De draad van ieder popje heeft eene gemiddelde lengte van 500 Ned. ellen, het aantal van 4,920 millioenen popjes geeft dus gezamenlijk een draad van 2 100,000 millioenen ellen. Deze lengte is 14 malen de afstand der maan van de aarde, zij zoude 52 505 malen rond den evrenachtslijn, en 200,000 malen rond de maan kunnen.

— In de Parijssche papieren vindt men eene Advertentie, geteekend VIDOCQ, *oud-directeur-generaal van politie, door den Koning gebreveleerd, die dit rak heeft geschapen ja, gedurende meer dan twintig jaren, met een onbetwist talent behandeld en uitgeoefend.* In deze Advertentie wordt de gelegenheid aangeboden, om, tegen betaling van 20 Frankk. 'sjaars, onder de stiptste geheimhouding, bij hem alle mogelijke narigten te kunnen inwinnen nopens personen, mannen of vrouwen, van welken rang of stand ook, teneinde veilig en zeker te zijn, bij het aangaan van koop- of alle andere contracten, van welken aard ook, alsmede bij het leenen of uitzetten van geld, het sluiten van huwelijks-verbintenissen enz. enz. Indedaad, men moet een VIDOCQ zijn, om zich zulk een middel van goudwinning uit te kunnen denken.

— Een paar reizigers zijn, met een Omnibus, voor een frank, van Geneve naar Ferney gereden, om er het buitenverblijf van Monsieur de Voltaire te gaan zien. Zij beschrijven in den *Commerce* het landgoed zoo als het is, en zoo als iedereen het kent; maar zij zetten ook hunnen naam in het *Reizigers-Album*, en verhalen, wat er zoo al meer in dat Album geschreven staat. Dus las men er, door een *vrij man van Bern* dit neêrgezet: « Ik had sinds lange, groote Voltaire, eene zielsbehoefte, om mij een weinig met uwe schim te onderhouden, en daarom heb ik vrouw en kind vooruitgeonden, teneinde hier met uwen geest alleen te zijn! [geteekend FB. ROLLET.] Een Broekensnijder (*Culottier*) uit de *Rue perdue* No. 57, te Parijs, had op deze manier den Filozoof zijne hulde gebragt: *Genou blierai jamais mon hami Voltaire!* [Nimmer zal ik mijnen vriend Voltaire vergeten!] Geteekend BARBOU, *de Vader.* Ten slotte toe de de Tuinier, die zijnen meester daar reeds zestig jaren lang beschreit, (zeker eene droevige commissie!) Voltaires pruik, met teedere stem er bijvoegende: « *Mijne heeren, daar onder heeft dat groot genie gewerkt!* » — De oude trok nog eene lade open, en bood, bij bijzondere gunst, den reizigers, tegen betaling van vijf franken, een *handschrift* van Voltaire aan; de spelling pleitte allezins voor de echtheid (!) van het stuk: « *Je pris Dailedouze mon jardinier de semer au sifot les grennes.* VOLTAIRE.» Alvorens blootgesteld te worden aan de vereering van uog een hartslederen broek, twee zijden kousen, en een paar schoen-gespen, betaalden zij, voor het gezigt van de pruik, een frank, doch bedankten vriendelijk voor het aangeboden Handschrift.

— Te Parijs loopten er 3 duizend kleermakersknechts zonder werk.

— De voormalige minister Thiers, die zich naar Duitschland heeft begeven, mocht zich tot hoofddoel dezer reis gesteld hebben, in alle steden en plaatsen, welke eenmaal onder de fransche heerschappij waren, bouwstoffen voor zijne *Geschiedenis van het Keizerrijk* op te zamelen.

— Men heeft te Madrid niet onopgemerkt gelaten, dat Espartero, bij zijne benoeming tot het Regentschap, nagenoeg woordelijk, in zoover de verschillende omstandigheden dit veroorloofden, de aanspraak herhaald heeft, door Napoleon Bonaparte, tijdens zijne benoeming tot levenslangen consul, uitgeproken.

DE EDELMOGENDE HEEREN.

Luijben, van de Mortel en de la Court.

Kiest mannen, die waardig zijn, u te vertegenwoordigen.

Tax Sen.

Nog zeven dagen zullen er verlopen, en dan is het plegtig oogenblik daar, dat voor lang, ja, dat bepaald over het lot dezer schoone Provincie, — de eerste provincie des Rijks! — zal besissen. Immers, thans zal het moeten blijken, of NOORD-BRABAND besef heeft van de behoefte des tijds, en of het krachtig en zelfstandig genorg zal zijn, om zich mannen te kiezen. MANNEN, in den waren zin van het woord, kloeke Vertegenwoordigers, die de noodige kennis aan de vereischte deugd paren, om mede te kunnen werken aan den wederopbouw van geheel het Constitutioneel ligchaam, aan de vernietiging van vele nog voortdurend bestaande ziekte-oorzaken. aan het herstel van wat krank ligt, aan het doen herleven, met een woord, aan de bezieling, zoo mogelijk, van het uitgemergeld rijk onzes dierbaren Vaderlands.

De onafhankelijke Pers heeft zich van alle kanten over het vraagstuk verklaard, en allen zijn het eens, dat, bij de ophanden zitting der Provinciale Staten en het kiezen der Leden voor de II. Kamer verreweg het grootste gedeelte der af-treudenden NIET behoort heraozen te worden. Het HANDELSBLAD heeft, in algemeene trekken, zoowel de *herkiesbaren*, als de volmaakt onnutte dienstknechten in onze Vertegenwoordiging met namen aangeduid. Dat deed het HANDELSBLAD eere aan! Waarom zou men niet, in zoo belangrijke zaak, het welzijn des ganschen Lands, boven het belang of de goedkeuring des enkelen durven stellen! Nogthans is het hier te lande iets vreemds, dat men, zonder aanzien des persoons, toetaste en het staatkundig gedrag van den Minister, den Gouverneur, den Volksvertegenwoordiger beoordeelt, berispe, lake, verfoeije! — Men maakt, over het algemeen, bij ons geen scherp onderscheid tusschen den staatkundigen en maatschappelijken persoon; men verstout zich niet, de politieke gezindheid of hoedanigheden van iemand af te keuren. dewijl men vrees, daardoor bij het volk tevens ook zijne andere kwaliteiten van mensch en burger in een ongunstig daglicht te zullen stellen, en zodoende keurt men liever stilzwijgend af, wat men overluid niet durft wraken. In die wijze van handelen ligt de wortel van alle kwaad. Beleefdheid, toegevendheid, verzoeningszucht mogen gelden als huisselijke, als familiedeugden, — in den Staat zijn het misdaden; — en, hoe men het moge opvatten, hoe men het moge keuren, goed of kwaad, onverschillig, de NOORD-BRABANDER zegt, voor zooverre zijne Provincie aangaat, met ronde woorden: HERKIESBAAR NIET SLECHTS, maar bij uitnemendheid verkieslijk is het dit jaar afgedend Lid der II. Kamer, de Edelmoegende LUIJBN: — NIET-HERKIESBAAR, ja, bij uitnemendheid ongeschikt voor de Vertegenwoordiging van het Volk zijn: de Edelmoegenden VAN DE MORTEL en DE LA COURT. — Wij zullen hiervan de reden in 't kort opgeven.

a) De Edelmoegende LUIJBN, in 1829 ter II. Kamer opgetreden, boette nog datzelfde jaar reeds zijn kloekmoedig stemmen tegen het Trienjari Budget, met de ontzetting uit het District-Commissariaat, hetwelk hij sinds zoo lange eer- en ijvervol had waargenomen. Trots alle miskennis en mishandeling bleef de Volksvertegenwoordiger eed en pligtgetrouw, ten spijt van de onaangenaamheden, hem in het Vorstelijk 's Gravenhage aangedaan, zoowel binnen als buiten de Kamer, waar Noord-Brabander- en Katholijk- zijn toen reeds genoegzaam voldoende redenen waren tot

de hatelijkste verguizing. — LUIJBN hield vol en beureed onafgebroken den zongentamen provisionelen toestand, waarin destijds de Regering het Land wilde houden; hij verklaarde zich daarom dan ook stelselmatig tegen het telkens in cijfer stijgend Budget, en tegen de Wetten op de Militie. Bij de discussiën over de Wet op de woelingen, hoofdzakelijk tegen het Gewest zijner Afzending, tegen Noord-Brabant, gericht, verdedigde hij den goeden Naam der Provincie steeds openlijk en volstandig; hij was een dergenen, die het meest tegen dat vreeslijk geheimzinnig duister onzer financiën te velde trokken, en door wier onvermoeide pogingen en volhardende constitutionele oppositie in de laatste tijden menige lichtstraal is doorgedrongen in de donkere schuilhoeken van 's Lands Leningenbeheer, zoo in het Rijk-zelf, als in onze Overzeesche Bezittingen. Verder behoorde LUIJBN onder het eerbiedwaardig *Kistal*, die door een stelselmatigen tegenstand, naar eene algeheele herziening onzer Grondwet bij de Dubbele Zitting der II. Kamer in 't vorige najaar trachtten. LUIJBN met een woord, heeft, in weerwil van ekele aanmerkingen, welke sommige echt-Constitutionele mannen in gemoede tegen zijne gemoedelijke handelingen soms meenden te moeten inbrengen, over het algemeen, steeds datgene voorgestaan, wat uit de meerderheid der Natie wil, maar wat toen (in de dagen van ouds!) slechts enkelen wilden, en dit is reeds eene afdoende reden, om den man, die toen ijverde, voor wat men thans algemeen verlangt, dan nu ook te behouden, nu het 's Konings begeerte blijkt te zijn, met krachtige hand te herstellen, wat verdorven is, in stand te brengen, wat Tijd en V lksgeest eischen, en, kortom, te *Regeren*, zoo als het een Grondwellig Koning past.

b.) De Edelmoegende VAN DE MORTEL behoeft slechts beschouwd te worden in den Constitutionelen spiegel, die LUYBENS beeld ons tegenkaatste, en wij zullen, zonder veel woorden te moeten bezigen, ieder een ons hooren toestemmen, dat VAN DE MORTEL geen Volksvertegenwoordiger had behooren te zijn, tenminste geen Volksvertegenwoordiger *zeten jaren lang* had behooren te blijven. Niet, dat wij hier in bijzonderheden zouden willen treden; — zoo, bijvoorbeeld vragen wij niet waarom de Edelm VAN DE MORTEL, als Schoolopziener, zweeg, toen, in de Dubbele Kamer, de Edelm. GEVERS zulke grove en hatelijke onwaarheden nopens het Beheer van het Onderwijsstelsel in Noord-Brabant uitstootte, en waarom hij, Schoolopziener, toen het *woord der waarheid* overliet aan den Edelmoegenden LUYBEN, wien hij het, eershalve, niet had moeten gunnen; — wij willen ook niet terugblikken op des Edelm. VAN DE MORTELS zwakheden in het Gedeputeerd Bestuur van Noord-Brabant, zwakheden, welke de Provincie nog steeds met meer dan tachtig duizend guldens'sjaars boet; wij willen niet ophalen van des Edelmoegenden VAN DE MORTELS *stelselmatig* nijstemmen der Regering, en van het *daardoor* ophoopen van geld en eereposten: wij willen niet doordringen in een *onderzoek* naar des Edelmoegenden VAN DE MORTELS Regtsgeleerde, Staats-huishoudkundige en Wetenschappelijke begaaftheden, voorzeker noodig tot het wél bekleeden van het Raadsheersambt in een Provinciaal Hof, van het Vertegenwoordigersambt in de Tweede Kamer, van het Schoolopzienersambt in 's Rijks eerste provincie; wij willen niet herinneren, dat deze drie in *éenen* persoon opgestapelde betrekkingen hem ruim *vijf duizend guldens'sjaars* aanbrengeu; wij willen het niet voor den geest terugroepen, dat de *eerste* daad van VADER WILLEM met den Edelmoegenden LUYBEN geweest is, hem te ontzeten van zijn Ambt als District-Commissaris, terwijl het VADER WILLEMS *laatste* daad was, den Edelmoegenden VAN DE MORTEL met het Ridderkruis te versieren; wij willen dat alles met den mantel der liefde bedekken, en het voor altijd aan de vergeletheid

overleveren, zoo men slechts dit jaar zorge, dat de Edelmogende VAN DE MORTEL niet meer herkozen worde, alleen op grond, dat Zijn Edelmoedigheid altijd met Zijne EdelGrootachtbaarheid, de Volksvertegenwoordiger altijd met den Raadsheer, 's mans eene betrekking zoodanig met zijne andere — die van twee en twintig honderd guldens zoodanig met die van vijf en twintig honderd guldens — in strijd is, dat daaruit dit geboren wordt: de Heer VAN DE MORTEL is nooit en nergens op zijn post; als hij in den Haag moet wezen, zit hij te 's Bosch, en als het belang der heilige Justitie hem bij het Hof zou kunnen noodig hebben, dan bezit de Tweede Kamer het Noord-Brabandsch kleinood in haren boezem. Zoodoende lijden door de veelpostigheid van den Edelmogenden, EdelGrootachtbaren VAN DE MORTEL zoowel de Volksvertegenwoordiging als de Justitie, beide lijden, ja lijden (!) or door. Op grond daarvan alleen vermag men den man, en moge hij zich vergenoegen met de dan toch altijd nog overblijvende drie duizend guldens jaarlijksch Landsinkomen van Raadsheer en Schoolopziener, een inkomen, waarmee 's Rijks berooide Schatkist voor menig ander hoogst-verdienstelijk man, zeker, zoo kwistig niet is.

c.) De Edelmogende DE LA COURT is zijn een en tachtigste jaar ingetreden, en, naar wij vernemen, zal die Vertegenwoordiger er zelf op aandringen, om niet meer bij eene nieuwe verkiezing in aanmerking te komen. De Edelmogende DE LA COURT geeft daardoor blijk van echte vaderlandsliefde: hij heeft het niet zonder nadenken vernomen, en niet vruchteloos den wenk laten voorbijgaan, hem door den afstredenden Koning, door WILLEM I., in diens Proclamatie van den 7. October 1840 gegeven, toen Zijne Oud-Majesteit zeide: »Eene vaste, krachtige, mannelijke hand, jeugdiger leeftijd, bevrijd van den druk van geklommen jaren, worden VOORTAAN tot het bestuur van het Koninkrijk en tot berordering van deszelfs geluk en welzijn vereischt! — De Edelmogende DE LA COURT heeft den zin dier woorden begrepen, en bedenkende, dat hij nog ruim een dozijn jaren méér telt dan de geabdikeerd hebbende 67 jarige Koning, heeft de 81 jarige DE LA COURT te regt begrepen, dat hij de vaste, krachtige hand, den jeugdigen leeftijd mist, dien WILLEM I. voortaan noodzakelijk keurde tot het berorderen van 's Lands welzijn en geluk. — De Provincie Noord-Brabant prijst die eele denkwijze in den grijzen DE LA COURT, wien zij eene vriendelijke rust in 'stevens avondschemering toebidt, terwijl zij zich overtuigd houdt, dat het den afstredenden Volksvertegenwoordiger op den rand van 't graf nog verkwikken zal. — Wanneer hij vernemt, dat hij vervangen is geworden door een man, krachtig genoeg van hand, jeugdig genoeg van leeftijd, om voor het Vaderland mee te helpen herstellen, wat zwakheid en verouderdheid sinds zoo lange, ja, helaas, maar al te lang hebben verwaarloosd of verwoest!

DE GOUVERNEMENT

van het

HERTOGDOM LIMBURG.

Van twee kanten worden er tegen den Heere Staatsraad-Gouverneur van dit Gewest, GERICKE bezwaren ingebracht. In de Belgische Bladen wordt hij afgeschitderd als overdreven Protestantisch- en Hollandsgezind; in de Arnhemse Courant wordt hem de bevoegdheid tot het Gouverneurschap betwist, nadat wij in ons Nummer van den 25. Maart dezes jaars dit punt zelfs reeds geheel opgeklaard meenden te hebben. Het is zonderling, dat de Arnhemse Courant in haar Nummer van den 20. Junij eene voor den Heer GERICKE bezwarende Missive uit 's Gravenhage opneemt, zonder er hare gedachten over het betwiste punt bij te voegen, waaruit men meent te moeten afleiden, dat zij

het gevoelen van den Brieffschrijver deelt: en daarom dan ook komen wij hier nogmaals op deze kwestie terug, onder herhaling van wat de Arnhemse Courant en de Noord-Brabander dienaangaande het publiek hebben voorgehouden; doch, [vooral moeten wij, ten aanzien van de grieven, door de Belgische Bladen tegen den Heere Staatsraad-Gouverneur van het Hertogdom Limburg ingebracht, hier openlijk verklaren, dat al onze katholieke vrienden en correspondenten in Limburg den Heere GERICKE hoogelijk roemen wegens zijne verdraagzame en edele gevoelens, zoodat het, in de daad, te wenschen ware, dat het voorbeeld vandezen geachten Protestantschen hoogen Ambtenaar alomme navolging vond; want, in de daad, de achteruitzetting van Katholijken en Inboorlingen in het Hertogdom moet aan geheel anderen invloed worden toegeschreven dan aan dien van den Heer GERICKE, en na 's Konings verblijf in het Hertogdom zal het er met een en ander spoedig beter gaan uitzien, dan tot dus verre het geval was: de in het Limburgsche overheerschende partij, waartoe de Heer GERICKE zeker niet behoorde, heeft, naar men meent, hare beste dagen gehad.

In Nummer 36 van den Noord-Brabander zeiden wij dit:

Eene achtenswaardige hand heeft ons toegezonden eenige regelen, ten beooge, dat den Heere Gouverneur van het Hertogdom Limburg, een Pruis van geboorte, schoon niet genaturaliseerd zijnde, evenwel daarom de bevoegdheid tot het bedienen van ambten in dezen Lande geenzins kan be wist worden, daar toch deze Hooge Ambtenaar ten jare 1816, en dus terstond na de afkondiging der Grondwet, en derhalve binnen het daartoe bij Art. 10 dier Grondwet *) bepaalde jaar, van den toen regerende Koning zoogenaamde Brieven van Indigenaat heeft erlangd, waardoor hij tevens de geschiktheid verkreeg tot het vervullen van alle, ja, van de hoogste betrekkingen in den Staat; gelijk hij dan ook sedert 1824 tot in 1832, als wanneer het voormalig Departement van Ontvangsten met dat van Financiën is vereenigd geworden, aan het hoofd van een Algemeen Bestuur heeft gestaan.

In Nr. 118 van de Arnhemse Courant vinden wij, desni-tegenstaande, het volgende: besliste nu het Constitutioneel publiek wie in 't gelijk is, de Staatsraad-Gouverneur GERICKE, of Q. N. uit 's Gravenhage.

AAN DE REDACTIE.

's Gravenhage, 18 Junij.

In verscheidene dagbladen vindt men thans den heer GERICKE VAN HERWIJNEN vermeld als Gouverneur van Limburg. Bijaldien de betrekking werkelijk aan den heer GERICKE is opgedragen, schijnt dit eene nieuwe inbreuk op de grondwet, welke in artikel 7 bepaalt:

» Tot leden der Staten-Generaal, hoofden of leden van de departementen van algemeen bestuur, leden van den Raad van State, Commissarissen des konings in de provinciën, en leden van den Hoogen Raad kunnen alleenlijk benoemd worden Nederlandsche ingezetenen, geboren binnen het rijk of deszelfs buitenlandsche bezittingen, uit ouders aldaar gevestigd. Die uit zoodanige oorde, ter oorzaak van 's lands dienst afwezend, of anderszins op reis zijnde, buiten het rijk geboren zijn, worden met de vorigen gelijk gesteld.»

De heer GERICKE valt niet in deze categorie. Hij is niet in Nederland of deszelfs bezittingen, uit ouders aldaar gevestigd, geboren. De heer GERICKE is een geboren Duitser; zijne ouders waren niet in Nederland gevestigd of, ter oorzaak van 's lands dienst of anderszins afwezig.

De heer GERICKE kan dus niet anders dan ongrondwettig gouverneur of commissaris des konings in eene Nederlandsche provincie zijn. En Limburg, oischoon den naam van Hertogdom dragende, is onbetwistbaar eene Nederlandsche provincie, blijkens deszelfs vermelding in artikel 1 der grondwet en deszelfs vertegenwoordiging in de Nederlandsche Staten-Generaal, alsmede uit den aanhef der wet van 26 Mei 1841, tot opheffing van den exceptioneelen regtstoestand van Limburg, luidende: » Alzoo wij in overweging genomen hebben, dat door het 1ste artikel der grondwet het Hertogdom Limburg met het koninkrijk der Nederlanden is vereenigd, en tot eene provincie ingesteld.» Q. N.

*) Artikel 10 der Grondwet, hier bedoeld, luidt aldus: »Godurende een jaar na de invoering dezer Grondwet, staat het den Koning vrij, aan de personen, buiten 's lands geboren, doch binnen het Rijk gevestigd, het volle regt van inboorlingschap en de verkiesbaarheid tot alle ambten, zonder onderscheid, te vergunnen.»

Ingezonden Stukken

EN

Briefwissling.

Maastricht; Junij, 41.

Zijne Majesteit Koning WILLEM II. is in Limburg overal met vreugde en geesdrift ontvangen. Venlo, Roeremonde en Maastricht hebben zich door hunne eerewachten en andere huldebewijzingen onderscheiden; in Roeremonde heeft Zijne Majesteit de oude Munster-kerk (alwaar zich een praalgraf van Hoogstedeszelfs voorzaten bevindt) en de Cathedrale kerk van St. Christoffel bezocht, en den Hoogw. Heer Paredis, Administrator Apostolicus, tot Commandeur van de Leeuwen-orde verheven. De Heer le Clerq, Burgemeester van Roeremonde, is Ridder van dezelfde Orde en de Heer Michiels van Kessenich Baron geworden. De Koning is maandag den 14 dezer onder een onbeschrijflijk gejuich, en toeloop van volk, met eenen prachtvollen stoet, Maastricht binnen gekomen; het is onmogelijk, alles mededeelen, wat in de vijf dagen van 's Konings verblijf alhier is voorgevallen, hetzij geïnoeg slechts aan te halen, dat de Koning aller harten heeft ingenomen, het Viva!; — Iere d' Koning! klonk den geheelen dag, en alle straten waren met boomen beplant en met fraaie guirlandes en nationale vaandels versierd. Iederen avond was geheel de stad met veel smaak verlicht, terwijl men ontelbare latijnsche, fransche en hollandsche jaarschriften en toepasselijke gedichten zoo op de publieke gebouwen als aan particuliere huizen konde lezen. Op St. Servaas toren had men het beteekenisvolle: »Rex omnibus idem!» in een groot transparant geplaatst, hetwelk zoo men zegt 's Konings aandacht bijzonder opwekte. Op de Maasbrug was een prachtige cereboog opgericht, en aan den Bassin zag men een schoon monument met z. n. beelden door de commissie van koophandel daargesteld prijken. Zijne Majesteit heeft, behalven de voornaamste fabrieken en gestichten der stad, ook nog de kerken van St. Servaas en van O. L. Vrouw gaan bezichtigen, zich bij die gelegenheid zeer minzaam met de Geestelijken der respectieve kerken onderhouden, en deze twee oude en prachtige gebouwen ten hoogste bewonderd.

Zijne Majesteit heeft zich ook naar de kolonminnen van Kerkrade begeven en tevens het Seminarie van Rolduc met een bezoek vereerd. Hij heeft hoogst. tevredenheid over dit gesticht getoond, en den Eerw. Heer President Schreijen tot Ridder van de Leeuwen-orde benoemd.

Verleden vrijdag heeft Zijne Majesteit, vergezeld van den Heer Gouverneur Gericke, de Generaal Destombes en Adjudanten, benevens de fraai uitgedoschte Eerewacht, een uitstapje naar Vaals bij Aken gedaan, om aldaar de menigvuldige fabrieken op te nemen. Te Wettem komende werd de Koning door den Eerw. Pastoor en deken van Gulpen, alsook door de Eerw. Paters Receptoren en civiele autoriteiten opgewacht. Eene korte doch zeer interessante aanspraak van den bekenden Pater Bernard werd minzaam door Zijne Majesteit aangehoord en beantwoord. Wie zoude het gelooven, de Koning is vervolgens, door geheel de Communiteit opgevolgd, in het Klooster gegaan, heeft alles nagzien, en zich op het vriendelijkste met die arme Religieuzen onderhouden.

Behalven den Heer Burgemeester Nierstrasz, die tot Leeuwencommandeur benoemd is, en den Weleerw. Heer Gouvern. Pastoor en Deken aan het Wijk, die de ridder-orde bekomen heeft, zijn te Maastricht nog vele andere benoemingen geschied. De Heer Bonhomme, kommandant der Eerewacht, heeft een kostbaren ring ten geschenke bekomen. De Koning heeft twee bals met zijne tegenwoordigheid vereerd, en tweemaal den Schouwburg bezocht; men kan niet genoeg lof spreken over Hoogstedes vriendelijkheid en populariteit. Zijne Majesteit is Zaterdag 'smorgens, 19 dezer, naar Luxemburg vertrokken, en wordt vrijdag avond alhier terug verwacht.

Het Journal du Limbourg heeft zeer wel opgemerkt en zijne verwondering te kennen gegeven, dat er geen enkel kaarsje aan de Protestantsche kerken voor den Koning ontstoken was, terwijl al de R. C. kerken zoo heerlijk en glanzend verlicht waren; zou de Koning te dien opzichte dan iets misdoen, of die Gezindheid in iets verongelukkig hebben?

Uw bestendige Lector.

ADVERTENTIEN.

Tegen het begin of de helft der maand Augustus aanstaande verlangt men in eene Pastorie, een HUISKNECHT, van de Roomsche Catholijke Godsdienst, geschikt om de Tafel te dienen en het Huisselijkwerk te verrigten, ook om des vereischt, de Kosterij waar te nemen. Bovendien bewijzen van goed gedrag, zedigheid en bekwaamheid, wenscht men ook vermelding van ouderdom en geboorteplaats, alsmede in dien de persoon in een of ander Handwerk ervaren is. Adres met gefrankeerde brieven onder letter A. bij den Boekhandelaar C. L. VAN LANGENHUISEN te Amsterdam.

Normaalsche School

VOOR
SCHOON-SCHRIJVEN.

De Heer F. DE MAGNÈE, Schoonschrijver van Z. M. Willem II zal op den 15. Julij eerstkomende hier ter stede een cursus openen.

Dezelfde zal bestaan in 20 Lessen, in den loop van welke, niet alleen zij, die slecht maar ook zij, die in het geheel niet kunnen schrijven, eene regelmatige en fraaije vlotte hand verkrijgen. — Verscheidene origineele bewijzen zijn daarvan voorhanden.

Personen van deze eenige gelegenheid gebruik wenshende te maken, gelieven zich bij den uitgever van dit Blad voor den 1. Julij te doen inschrijven.

Prospectussen en voorwaarden zijn aldaar gratis verkrijgbaar

OPENBARE VERKOOPING

TE
STEEVBERGEN

VAN EEN

GRAANMOLEN,
HEUZELEN EN ERVE.

De Notaris VAN VUGHT te Rozendaal, zal ten verzoeke van MARTINUS SCHBAUWEN Molenaar, wonende te Steenbergen, publiek presenteren te Verkoopen:

Eerste Koop.

Een STANDAART GRAANMOLEN, met twee paar Steenen, genaamd Rustniet sedert eenige jaren bijna geheel vernieuwd, staande en gelegen te Steenbergen, kadastraal bekend sectie Q No. 22, met veertien Roeden 90 Ellen ERVE, en alle de toebehoortens van gaande en staande Werken.

In gebruik te aantuarden dadelijk bij de finale toewijzing.

Tweede Koop.

Eene groote en hechte HUIZINGE met vier BENEDEN, en een BOVEN KAMER, SCHUUR en daarbijaastande STEENE GEBOUW of PAKHUIS, voor Meel en Graan, en daarbij behoorende LUSTHOF, groot in Erve, tien Roeden 60 Ellen, staande en gelegen als voren, bekend sectie Q No. 24.

In gebruik te aantuarden den 1. Mei 1841.

Derde Koop.

Een ARBEIDERS-HUIS en SCHUUR met KOETSHUIS en zes Roeden 90 Ellen MOESTUIN en ERVE, staande en gelegen als voren bekend sectie Q No. 23.

In gebruik te aantuarden den 1. Mei 1842

Vierde Koop.

Een MOESTUIN en BOOMGAARD, gelegen als voren, groot zeven Roeden 14 Ellen, bekend sectie Q No. 25.

De eerste Zitting op Zaterdag den 3. Julij 1841, ten huize en herberge van PIETER DE BAKKER. En de tweede Zitting op Zaterdag den 17. dito, ten huize en herberge van W. A. HENDRIKS, beide te Steenbergen des voormiddags om Elf ure.

De voorschreve Goederen zullen ook gecombineerd worden gepresenteerd.

Nadere informatien te bekomen bij den Eigenaar en ten Kantore van den Notaris voornoemd.

Zegt het Voort.

VOOR HET RIJK.

DEPARTEMENT VAN FINANCIEN

Bestuur der Domeinen, Wegen, Vaarten, enz.

VERPACHTING

VAN

**Dominiale
TIENDEN EN N.**

De Agent van het Domein, in het Arrondissement Eindhoven, daartoe behoorlijk geautoriseerd zijnde, zal ten overstaan van bevoegde leden uit de onderscheidene hien na te noemen plaatselijke besturen, in het openbaar Verpachten de DOMINIALE TIENDEN, uit den oogst van het jaar 1841, en zulks op de volgende dagen en plaatsen, als:

Op Vrijdag den 2. Julij, 's morgens om 9 ure te Eindhoven, op het Raadhuis, de TIENDEN geheven wordende onder Strijp, Gestel, Zeelst, Stratum, Aalst, Geldrop, Zesgehugten, Veldhoven en Meereldhoven.

Op Zaterdag den 3. Julij, 's morgens om 9 ure te Valkenswaard, ten huize en herberge van J. BIJNEN, de TIENDEN geheven wordende onder Waalre, Dommelen, Borkel, Schaft, Bergeik, Westerhoren, Rielhoren en Valkenswaard.

Op Maandag den 5. Julij, 's morgens om 9 ure te Asten, ten huize en herberge van de kinderen SENGERS, de TIENDEN geheven wordende onder Asten, Rudel en Soneren.

Op Dingsdag den 6. Julij, 's morgens om 9 ure te Helmond, ten huize en herberge van de Wed. E. VAN WIL, de TIENDEN geheven wordende onder Hierop, Vierden, Neurne, Liesel en Helmond.

Op Woensdag den 7. Julij, 's morgens om 9 ure te Aarlerixtel, ten huize van GOOSSENS, de TIENDEN geheven wordende onder Aarlerixtel, Mierlo en Beek en Donk.

Op Donderdag den 8. Julij, 's morgens om 9 ure te Nuenen, ten huize en herberge van T. VOGELIS, de TIENDEN geheven wordende onder Nuenen, Gerwen, Stiphout, Nederwetten en Tongelre.

Op Vrijdag den 9. Julij, 's morgens om 9 ure te Gemert, ten huize en herberge van J. G. GIEZER, in het Logement de Keizer, de TIENDEN geheven wordende onder Gemert.

Op Zaterdag den 10. Julij, 's morgens om 9 ure te Bakel, ten huize en herberge van A. JASPERS, de TIENDEN geheven wordende onder Bakel en Milheze.

Op Maandag den 12. Julij, 's morgens om 9 ure te Zon, ten huize en herberge van VAN DE VEN, in de Zwaan, de TIENDEN geheven wordende onder Zon, Breugel en Lieshout.

Op Dingsdag den 13. Julij, 's morgens om 9 ure te Oirschot, ten huize en herberge van L. VERHEIJDE, de TIENDEN geheven wordende onder Oirschot en Best.

Op Woensdag den 14. Julij, 's morgens om 9 ure te Hilvarenbeek, ten huize en herberge van J. E. VAN GESTEL, de TIENDEN geheven wordende onder Oost-West- en Middel-beers, Diseen, Hilvarenbeek en Moergestel.

Op Donderdag den 15. Julij, 's morgens om 9 ure te Kersel, ten huize en herberge van J. VAN MOLL, de TIENDEN geheven wordende onder Oerle, Bladel, Aeterael, Nulsel, Reusel, Kersel, Hoogeloon, Dutzel, Hoge- en Lage Mierde.

Tot narigt der gegadigden dient, dat van de Klampen, welke dadelijk zijn gegund, de ongeden, even als in vorige jaren, middellijk bij de verpachting zullen moeten voldaan worden; alsmede, dat van heden af, de algemeene en bijzondere voorwaarden van verpachting, ten Kantore van den Agent in het hoofd dezes voornoemd voor een iegelijk terlezing liggen.

Eindhoven den 26 Junij 1841.

De Agent van het Domein

VAN DOPPE.

VOOR HET RIJK.

DEPARTEMENT VAN FINANCIEN.

Bestuur der Domeinen, Wegen, Vaarten enz.

VERPACHTING

VAN HET

Grasgewas op de Leidijken,

DER

ZUID-WILLEMS-VAART.

De Agent van het Domein in het Arrondissement Eindhoven, daartoe behoorlijk geautoriseerd zijnde, zal ten overstaan van bevoegde Leden uit het Plaatselijk Bestuur der gemeente Helmond, op Donderdag den eersten Julij aanstaande, des voormiddags om negen ure, ten huize van de Wed. E. VAN WIL te Helmond, voor het saizoen van dit jaar in het openbaar verpachten:

Het GRASGEWAS op de Leidijken der Zuid-Willemsvaart, alsmede op de perceelen langs dezelve gelegen, welke het eigendom van den lande zijn, van af de grenzen der provincie Noord-Brabant tot 70 ellen boven de Sluis No. 4 onder Krp, gesplitst in 63 kavolen zoo als zulks in 1840 afgedeeld was.

De konditien liggen van heden dagelijks voor een ieder ter lezing ten kantore van den Agent van het Domein gevestigd in Eindhoven, ter Secretarie van de gemeente Helmond, alsmede ten huize van den Domein-Opzigler SCHONES aldaar, door wien drie dagen vóór het houden der verpachting alle verlangde aanwijzingen in loco zullen worden gedaan.

Eindhoven, den 26 Junij 1841.

De Agent voornoemd,

VAN DOPPE.

* * Bij een Med. et Art. Obst. Doctor in Noord-Brabant, wordt gevraagd een Jongeling, van de Roomsche Catholijke Godsdienst, ter opleiding in de Geneeskundige Vakken, tegen betaling van kost en inwoning; Adres; met franco brieven onder letter S. B. aan D. A. A. DE ROOY, Drukker en Uitgever dezes.

Te koop.

Eene Brillante STATIE of RIJSCALÉCHE, eene CHAIS ingerigt ten gebruike voor een of twee Paarden, en een TILBURRIE, te bevragen bij J. SMITS Mr. Zadelmaker in de Vughterstraat te 's Bosch.

* * Men vraagt eene SCHOENMAKER ongehuwd, zijn werk wel verstaande, en genegenheid hebbende om met een Leerlooijer in Compagnieschap te treden, met een weinig kennis van het Loosje hebbende, adresseere zich in persoon of met franco brieven, te Boxmeer bij G. G. GIEBEN, Leerlooijer aldaar.

* * Men vraagt in eene niet talrijke School eenen Kweekeling, die eene goede hand schrift, en met de leerwijze van den Heer PRINSEN niet onbekend is. Men vindt in deze School de gelegenheid om zich in eenige levende talen, alsmede in de wiskunde te oefenen.

Adres Brieven franco, onder letter L. aan D. A. A. DE ROOY, Drukker en Uitgever dezes.

BUITENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

De Belgische fondsen waren den 27. de 2½ pCt. 25½, de 5 pCt. 100½, de 4 pCt. niet gen. de 3 pCt. 60½, de 4 niet gen. Ardais 42 Rome Emp. de 1832 101½.

BINNENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Heden, Zaterdag 26 Junij 4½ Ure.

W. S. 2½ pCt. 51½, 1½. Dito 5 pCt. 100½, 1½. Kanbilj 21½. Synd. 4½ pCt. 90½. Dito 3½ 74½. Handelw. 162½, 1½. O. I. 5 pCt. 97½. Ardoins 85 p. st. 21½, 1½. Dito Comp. 15½, 1½. Onde Russen 165½. Dito 5 pCt. 81.

Ter drukkerij van D. A. A. DE ROOY, te 's Bosch